

Raadsplein besluitvormend

Datum 3 juli 2017

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen VVD inzake Het experiment participatiewet
portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
informant	Kolk, Henk van der (3254)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen VVD inzake Het experiment participatiewet Bijlage: VVD- Experiment participatiewet

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:

De beantwoording van de artikel 45-vragen van de VVD inzake Experiment Bijstand.

Informatienota voor de raad

Datum 6 juni 2017

Onderwerp	Artikel 45 vragen VVD inzake Experiment Bijstand
Versienummer	1.0.

Portefeuillehouder

Informant H. v.d. Kolk/ G. Pluim
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon 038 498 3254
Email h..van.der.kolk1@zwolle.nl
Bijlagen Artikel 45-vragen VVD inzake Experiment Bijstand

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de artikel 45-vragen van de VVD inzake Experiment Bijstand.

Datum 6 juni 2017

Inleiding

De fractie van de VVD heeft op 30 mei jongstleden vragen ex artikel 45 RvO gesteld naar aanleiding van de beslisnota "Experiment bijstand" en het bericht in Binnenlands Bestuur "SZW: nog geld en ruimte voor experimenten bijstand" (editie 30 mei 2017). In deze informatie-nota worden deze vragen beantwoord.

Beantwoording

Vraag 1:

Heeft de wethouder kennisgenomen van het artikel "SZW: nog geld en ruimte voor experimenten bijstand?"

Antwoord 1:

Ja

Vraag 2:

Staat de wethouder achter de woorden dat Zwolle buiten de AmvB een experiment wil inrichten? Deelt de wethouder de teneur van het artikel dat Zwolle zonder toestemming van het ministerie een experiment wil inrichten? Zo nee, wat bedoelde de wethouder dan te zeggen?

Antwoord 2:

De wethouder staat achter de woorden in het artikel in Binnenlands Bestuur (*SZW; nog geld en ruimte voor experimenten bijstand, 30 mei 2017*). Voor een experiment zoals Zwolle voorstelt, is geen toestemming nodig van het Ministerie van SZW. Dit omdat de inhoud van het experiment valt binnen de kaders van de Participatiewet.

Op basis van art. 18 van de Participatiewet kan het ministerie, via een AMvB, de regels van de Participatiewet wijzigen voor de duur van een experiment. Gemeenten die met de gewijzigde regels willen experimenteren kunnen hiervoor een verzoek indienen bij het Ministerie. Er zijn dus twee mogelijkheden om te experimenteren:

1. Binnen de regels van de Participatiewet
2. Met aangepaste regels, zoals vastgesteld in de AMvB

De raad van de gemeente Zwolle heeft in een motie gevraagd om het Ministerie te verzoeken om de mogelijkheden binnen de AMvB te verruimen. Het college heeft hierin, samen met andere gemeenten, actie ondernomen. Dit heeft niet tot de gewenste aanpassingen geleid. In lijn met de motie van de raad is daarom besloten om niet te experimenteren op grond van de AMvB (optie 2) maar een experiment in te richten dat past binnen de kaders van de Participatiewet (optie 1).

Vraag 3:

Is de wethouder met de VVD van mening dat kristalhelder moet zijn of een voorgesteld experiment binnen de kaders van de Participatiewet en/of de AmvB moet vallen?

Antwoord 3:

Ja. Er is in de voorbereiding uitgebreid getoetst in hoeverre ons voorstel past binnen de kaders van de Participatiewet. Hierbij is gebruik gemaakt van de kennis van een landelijk werkend juridisch adviesbureau en onderzoek van andere gemeenten, waaronder een recent onderzoek van de Universiteit Tilburg dat in opdracht van de gemeente Tilburg is uitgevoerd. Het voorstel past binnen de kaders van de Participatiewet omdat de bestaande wettelijke verplichtingen van kracht blijven. De experimenteerruimte zit in het onderscheid in aanpak van de verschillende groepen, waarin verschil zit in bijvoorbeeld de mate van controle, begeleiding en zelfsturing.

Datum 6 juni 2017

Vraag 4:

Is de wethouder het met de VVD eens dat een experiment binnen de wettelijke ruimte moet vallen die hieraan gegeven is? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4:

Ja, zie antwoord op vraag 3.

Vraag 5:

De beslisnota stelt dat het voorgestelde experiment aan sluit bij motie 25: Experiment Sociale Bijstand. Motie 25 verwijst naar Motie Voortman (34352-43). Tijdens de bespreking van deze motie (2 november 2016) heeft de staatssecretaris gesteld bij de interpretatie van deze motie dat “de AmvB leidend” is. Gemeenten moeten volgens de staatssecretaris *binnen* de kaders van het besluit een eigen invulling kunnen geven. De indiener gaf aan daarom ook *binnen het voorgestelde ontwerpbesluit* op te nemen in de motie.

Staatssecretaris Klijnsma: “Als ik de motie zo mag lezen dat de AMvB de kaders biedt, kan ik het oordeel erover aan de Kamer laten”. Voortman: “Dat heeft de staatssecretaris goed gezien.”

Dit constaterende, erkent de wethouder dan dat de in motie 25 gerefereerde Motie Voortman expliciet uit gaat, zowel in tekst, als parlementaire behandeling, van experimenten binnen de kaders van het besluit? Zo nee, graag een uitgebreide reactie waarom niet. En waarom gebruikt de wethouder deze motie dan om wel buiten de kaders van de AmvB te werken, terwijl kristalhelder is dat deze ruimte binnen de AmvB valt?

Antwoord 5:

De strekking van de motie Voortman was om voldoende ruimte te scheppen voor gemeenten binnen de kaders van de AMvB om zinvolle experimenten te kunnen opzetten. Ook gemeenten hebben het Ministerie verzocht om een ruime opzet van de AMvB. De AMvB kent dusdanig veel beperkingen dat de gemeente Zwolle er, in lijn met de motie van de raad, voor kiest om een experiment op te zetten dat los staat van de AMvB. Zoals gezegd is dit het een vrijwillige keuze van gemeenten om al dan niet gebruik te maken van de extra ruimte die de AMvB biedt.

Vraag 6:

Erkent de wethouder dat in het besluit staat opgenomen dat er een intensiveringsgroep in een experiment moet zijn? Zo nee hoe leest de wethouder Artikel 5.1.b van het Tijdelijk besluit experimenten Participatiewet dan?

Antwoord 6:

De AMvB spreekt inderdaad over 3 controlegroepen, waaronder een intensiveringsgroep. De raad heeft met de tweede motie aangegeven geen gebruik te willen maken van deze optie.

Vraag 7:

Waarom, wanneer de Raadsmotie – en daarmee de Kamermotie op basis waarvan het experiment is ingericht – duidelijk stelt dat deze binnen de kaders van de AmvB moet vallen, wordt geen invulling gegeven aan de intensiveringsgroep die bij experimenten verplicht is? Erkent de wethouder dat daarmee in strijd met een van de vereisten van de AmvB wordt gewerkt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7:

De intensiveringsgroep is als verplichting opgenomen in de AMvB. Zoals gesteld bij de beantwoording van vraag 2 is een gemeente niet verplicht om gebruik te maken van de AMvB.

Datum 6 juni 2017

Vraag 8:

De beslislnota stelt “geen beroep te doen op de AmvB”, maar te kijken wat het effect is “binnen de uitvoering van de Participatiewet”. Daarnaast wordt geschreven dat er in de experimentele aanpak “geen controle op de arbeidsplicht” is. Hoe rijmt de wethouder het uitsluiten van controle met handelen binnen de Participatiewet? In het bijzonder met artikel 9.1.a,b,c van de Participatiewet waar staat dat de belanghebbende verplicht is algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden en behouden? En hoe rijmt de wethouder dit met artikel 18.4.a van de Participatiewet waar staat dat het niet nakomen door de belanghebbende verplichting om algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden of behouden de bijstand verlaagd dient te worden?

Antwoord 8:

Voor het onderzoek wordt een zorgvuldige selectie gemaakt van deelnemers die voldoende arbeidsvermogen hebben, gemotiveerd zijn om aan het werk te gaan, en deze voorwaarden bij aanvang van de uitkering hebben geaccepteerd. Deelname aan het experiment is vrijwillig. Deelnemers worden niet ontheven van de arbeidsplicht. De focus binnen het onderzoek ligt op werkende interventies die leiden tot (arbeids)participatie, niet op de controle daarop. Actieve controle staat haaks op hetgeen we in het experiment willen toetsen: in hoeverre leiden minder regels en controle tot toename van (arbeids)participatie? We gaan daarbij uit van vertrouwen op basis van de gemaakte afspraken. Dat neemt niet weg dat ook de deelnemers aan het experiment onverminderd verplicht zijn om algemeen geaccepteerde arbeid te aanvaarden of te behouden. Als er signalen zijn dat dit niet het geval is dan wordt een passende maatregel getroffen. Gelet op de selectie van de doelgroep (gemotiveerde kandidaten) ligt dit echter niet in de lijn der verwachting.

Vraag 9:

In de verordening Participatiewet van de gemeente Zwolle staat dat als een belanghebbende een verplichting [...] niet of onvoldoende nakomt (overeenkomstig artikel 18 van de Participatiewet), bedraagt de verlaging 100 procent van de bijstandsnorm gedurende 1 maand. Hoe gaat de gemeente haar eigen verordening uitvoeren als er geen controle is?

Antwoord 9:

Zie beantwoording onder antwoord 8. De veronderstelling dat gemotiveerde deelnemers aan het onderzoek zich zo gaan gedragen dat een maatregel moet worden opgelegd, staat haaks op wat we beogen te onderzoeken.

Vraag 10:

Erkent de wethouder dat niet met zekerheid gezegd kan worden dat het voorgestelde experiment A) binnen de kaders van de Participatiewet, B) binnen de kaders van de AmvB, C) binnen de interpretatie van de motie Voortman op basis waarvan het experiment is vormgegeven valt? Waar nee, graag per punt uitleg.

Antwoord 10:

Het experiment valt binnen de kaders van de Participatiewet. Het experiment valt niet binnen de kaders van de AMvB, omdat we geen gebruik maken van de ruimte die de AMvB biedt.

Vraag 11:

De VVD wil graag een uitgebreide reactie of de wethouder wel- of niet denkt dat het aannemen van de beslislnota knelpunten oplevert, zowel op basis van de juridische kaders, kaders van de moties en de bevoegdheden van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (zie ook uitstellen en afzien van experimenten in Utrecht en Terneuzen die volgens de staatssecretaris de Participatiewet omzeilden).

Datum 6 juni 2017

Antwoord 11:

Er is voorafgaand aan de inrichting van het experiment een zorgvuldige afweging gemaakt en getoetst of de voorgestelde aanpak past binnen de wettelijke kaders. Hierbij zijn ook mogelijke knelpunten en / of risico's aan de orde geweest. Er is geen aanleiding om aan te nemen dat we met het huidige experiment niet voldoen aan de wettelijke vereisten. De genoemde voorbeelden van de andere gemeenten zijn inhoudelijk niet vergelijkbaar met het voorstel van de gemeente Zwolle.

Vraag 12:

Kan de wethouder deze vragen vraagsgewijs beantwoorden en gezien het onderwerp er zorg voor dragen dat de beantwoording voor het debat over het Experiment Participatiewet op 12 juni 2017 naar de gemeenteraad wordt gestuurd?

Antwoord 12:

Ja.

Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Jaargang

Kenmerk 36739

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen VVD inzake Het experiment participatiewet

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 06-06-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 3 juli 2017,

de voorzitter,

de griffier,